

Ահաւաստիկ պատկառելի գործը զոր Պ. Ն. Ադոնց կ'ընծայէ բանասիրութեան: Կը մաղթենք որ այս մեծ յաջողութիւնը քաջալեր և գրգռէ մ'ըլլայ դեռ նոյնպիսի հեղինակաւոր հրատարակութեանց:

Հ. Յ. ԱԿԵՐ.

« ԳՐԱԿԱՆ—ԳԻՏԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎԱԾՈՒ »

(թիֆլիս 1908)

Սոյն գիրքը՝ — խմբագրուած Ե. Թոփ-չեանէ, — ամբողջութիւն մ'է քառածաւ 288 էջերու, — մաքուրկէկ թղթով, անշուք տպագրութեամբ:

Շրջելով առաջին թուղթը՝ հետեւեալ նախազգը կը կարդանք.

«Մեզնից անկախ տպարանական և այլ պատճառներով ներկայ ժողովածոյի մէջ չեն գետեղուել մի քանի յօդածներ:

Բացի դրանից մի քանի տեղերում եւ ընտելի անկանոնութիւն է առաջ եկել »:

Այգրնարածիւնը ընտիր « Մտղկաբաղ » մ'ըլլալու ձգտումն ունեցած է... քանի մը վերաշուական էջեր՝ ոտանաւորներ, արձակ գրուածներու գիրքը, Գիտական լրջութեամբ մը կ'աւարտի:

Այս գրքին ընթերցումը այնպէս հաճոյք կը պատճառէ ընթերցողին, ինչպէս թէ կարդացած ըլլար բանաստեղծական մտահաճ տողեր, ստացած պատմական հետաքնին լուրեր, և ունկնդրած պատկառելի անձանց ձայնին, — գրեթէ բոլորն ալ ուսահայ բարբառով շարադրուած:

Ազգանիշ տարազին ներքե՝ երոպացի բառերու հոծ զանգուածի մը հանդիպիլ իւրաքանչիւր յօդուածի մէջ՝ անախկակ մը չէ՝ անշուշտ... Մեր կաւկասացի եղբայրները, — « ինտելիկենտ » դասակարգը, — միշտ բարեացակամ պիտի ըլլան «ՄԱՂԻԿ»ին առատօրէն յօդուածներ թեւադրելու...

Թոփչեանի «Ժողովածուն փոքրիկ Յառաջարանի մը կը կարօտի: Ինչ է եղած

այս ըստ մասին նոր ուղղութեամբ կազմուած հաւաքածոյին նպատակը, — ընթերցողներուն թողուած է գուշակել զայն:

Այսպիսի Հատընտիրներ՝ — որ իրենց էջերը զուտ գեղեցկագիտական գրութեան չեն սեփականեր, — դրական առաւելութիւն մ'ունին. այն է՝ ծառայել կարդացողաց մեծամասնութեան, և ոչ սակաւաւոր գիտնականաց միայն:

ՈՒՂԱԿՐՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԱՍԵՆԱԳՐԱՅ

(Երկ. Հ. Գ. Վ. Նախապետեանի)

Մրամտութիւնը՝ գիտութեան մէջ՝ Ուղղագրելու արուեստն է. քննադատութեան բաղադրամասն այն է սա՝ ինչ որ երգիծանքը գեղեցիկ գրականութեան:

Յանկարծական լոյս մը նմարել կը կարծենք երբ նախնեաց անթափանցելի բացատրութիւն մը՝ տառական փոփոխութեամբ հասկանալի կը դառնայ: Մտքի խաղ մ'է, քննադատական զբօսանք մը՝ որ սակայն ամենամեծ կարեւորութիւն ունի մատենագրութեան և պատմութեան համար: Անոնց բնագիրները կը վերականգնէ, անոնց աղբիւրը կը յստակէ:

Հ. Նահապետեան սոյն երկասիրութեան մէջ մի առ մի կը սրբազրէ հրատարակչներէ խուսափած վրիպակներ... հայ ընթերցողները մեծ հաճոյք պիտի զգան՝ նախնեաց գիրք մ'առնելով և անոր հետ սոյն երկը, ջանալով նորանոր ընթերցումներ գտնել և անդրադարձութիւններ ընել:

Գիրքը կը բաղկանայ 433 էջերէ, ընտիր Յանկարծով մը, ուր կը պարզուին բանասիրաց մէջ տեղի ունեցած գիտական քակտիլները և Հեղինակին տուած պատասխանները: — Տպագրական մասին եւս մէջն ջանքի գործ դրուած է դիւրամատոյց ընելու ուսումնասիրողաց, — քննադատական երկասիրութեան մը բովանդակ կատարելութիւններով:

ՄԵՆԱՍԻՐ